

Okrugli stol Bankarski sektor BiH i RS-a je stabilan

• Direktorica Agencije za bankarstvo RS-a Slavica Injac izjavila je u Sarajevu da je bankarski sektor i RS-a i cijele BiH stabilan i zdrav. - Tu činjenicu već su potvrdili svi relevantni faktori. Potrebno je samo nastaviti s razvojem bankarskog sektora, ali pri tome treba jače inzistirati na njegovu približavanju realnom sektoru - rekla je Slavica Injac pred početak okruglog stola o temi "Reforme bankarskog BiH na putu k EU".

Seminar Prošlost, sadašnjost i budućnost NATO-a

• U organizaciji NATO stožera u BiH danas će se u Banjoj Luci održati seminar o temi „Prošlost, sadašnjost i budućnost NATO-a“. Predavanje je namijenjeno široj javnosti, a govorit će zamjenik zapovjednika i šef Savjetodavnog tima NATO stožera u Sarajevu John Olsen.

29. rujna

Stipe Puđa
bih@vecernji.net

Kad je Zlatko Tulić nedavno objavio u Večernjaku podatke iz dokumenata iz kojih se vidi na koji način je UDBA organizirano pratila katoličko svećenstvo i posebno Vas još od 1977., kakva je bila Vaša reakcija?

Dobro je da su sačuvane te baze podataka Udbinih dosjea i da je gosp. Tulić ozbiljnije zavirio u njih. Prvenstveno radi toga da se dozna istina o onim vremenima, ali i da razni kompleksaši i sitne duše ne mogu klevetati. Nije me to iznenadilo, jer sam i prije vidio dokumente kako su me odavno i sustavno pratili. Zamislite, u strogo-povjerljivim dokumentima obilježeni kao „državna tajna“, UDBA je pred sami raspad Jugoslavije, čak u prosincu 1989. objavljivala naše dosjee kao opasnih državnih neprijatelja. Još su vjerovali da će ta država preživjeti i da je mi, pojedinci ugrožavamo. Dakle, znate da su Vas do jučer pratili, a jeste li doznali – od kada točno?

Zabilježeno je sigurno od 1972. kad sam otišao na studij u Švicarsku. U Luzernu sam svirao u grupi „Buberang 4“ i tad smo nas četvorica bili pozvani i, prilično hrabro, odbili svirati za neku feštu koju je bila organizirala jugoslavenska diplomacija. Na mojoj Mladost misli na Paoči 1975. javno se molilo „za zatvoreničke i prognanike“, pa je moj otac kao „organizator Mlade mise“ već sutradan bio

pozvan na vrlo neugodno saslušanje. A poruka s mise bila je vrlo jasna: tih mjeseci dolaskom iz Njemačke kući uhićen je i osuđen naš sumještani Vinko Martinić na 13 godina zatvora, a Jugoslavija se borila svim silama da joj izruče našeg susjeda i obiteljskog prijatelja, političkog emigranta Dragu Zupca.

Tulić je objavio kopiju dokumenta po kojem se vidi kako je UDBA i službeno angažirala jednu maturanicu, imenom Gordana Azinović, s kodnim imenom „Lela“, da Vas u Konjicu špijunira. Jeste li to tada znali?

Bile su to za mene vrlo drage i uzbudljive prve svećeničke godine: nacionalno i vjerski miješana konjička sredina mladih ljudi koja me je onakvog kakav sam bio vrlo dobro prihvaćala, četiri srednje škole i studenti koji vozare u Mostar i Sarajevo, organizacija u župi redovitog vjeronauka, druženja, glazbenih, kazališnih i športskih aktivnosti za sve koji su voljeli dolaziti bez obzira na nacionalnost i vjeru. Gordana je još u trećem razredu srednje škole s još dvadesetak momaka i djevojaka činila jezgru tih mladih ljudi oko mene koji su sve rečeno pomagali organizirati za drugih dvije stotine. Privatno je prema meni uvijek bila topla i mila, a mislim da je u tom bila iskrena. Ne, nisam znao da nas baš ona „buši“, ali sam uvijek računao da je tu sigurno netko po zadatku. Stoga ni pred kim gotovo

ništa nisam govorio i radio što se nije moglo i javno obznaniti.

Ja sam se tamo u slobodno vrijeme najviše bavio glazbom i bulevarskim teatrom, pa naravno, kad se u jednoj takvoj sredini u prepunoj dvorani ili crkvi počne govoriti da je Isus morao iz političkih razloga bježati preko granice, da je milicija počela hvatati one koji su se s njime družili, da je dobar čovjek, a da se ne smije vratiti u domovinu dok ne propadne taj režim itd., onda odjednom počnu neobične reakcije u ljudima. Za ljude od vlasti takav govor je bio problem, za one druge ohrabrenje. Slobode govora je, dakle, bilo onoliko koliko si je sam uzimao i koliko si htio riskirati. A ja sam se u Konjicu namjerio na sposobne mlade ljude, među njima je bilo i konjičkih muslimana i pravoslavača s kojima sam se družio. Zamislite, u ono vrijeme jedan Mirza i još nekoliko krasnih momaka i cura iz tada diljem zemlje poznatog Amaterskog pozorišta Neretva profesionalno su

Ne, nisam znao da nas baš ona „buši“, ali sam računao da je tu sigurno netko

Jesam znatizeljan i zanima me jasnija pozadina svega oko mog praćenja

→ Intervju fra Šimun Šito Ćorić

Veliko iznenađenje za Udbu bila je podrška V. Havelu

mi pomagali postaviti na scenu upravo jednoga takvog Isusa. - **Ali „Lela“ i njeni nalogodavci su uspjeli, jer ste morali otići iz Konjica?**

Bilo je tu još drugih elemenata koji su zabilježeni, ali za koje još nije vrijeme. Ja sam tada po župama imao mise i koncerte i uz duhovne pjesme pjevao, kao jednom pred nekoliko tisuća mladih u Širokom Brijegu i one „opasnijeg sadržaja“ kao što su „Kadija te tuži, kadija ti sudi“ i sl. Nakon toga je stigla naredba od mojih poglavara da ne držim više koncerte, jer to može naškoditi „našoj zajednici“. UDBA jest napravila velik pritisak nad mojim poglavarima i o tome je ostao jasan trag, da me se „premjesti“ iz Konjica. Tako sam ja „premješten“ u Slano da tamo radim - s Nijemcima, točnije da držim sv. mise na njemačkom misu za nudiste kojih je bilo od svibnja do kraja rujna svake godine u hotelu Osmine gotovo pet stotina i od kojih je oko polovice držalo do nedjeljne sv. mise. Kako sam ja čekao na vizu na pođem na studij u Ameriku, prihvatio sam to i imao možda najlježernije ljeto u životu. Sjećam se anegdote kad mi je tu jesen stigla viza za Ameriku, kako se moj otac tada našalio: „E sad su zadovoljni i naši bratri i udbaši da su te se riješili“. -

U to vrijeme ste iz one države kao jedini, Milovan Đilas iz Beograda i Vi iz Konjica, organizirali podršku poznatoj „Charta 77“ i Vaclavu Havelu u Čehoslovačkoj? Je li Vas „Lela“ i u tome provalila?

Ma nije ona imala pojma o tome, bilo je to iznenađenje i za samu UDBU. Nas trojica kolega smo u najvećoj tajnosti to organizirali kao isključivo našu fratarsku stvar.

Htjeli smo im dati podršku i reći da bi nam i na ovim stranama trebala takva sloboda i prava o kojima su oni pisali u Povelji 77. Kontaktirali smo u najvećem povjerenju osamnaest fratara, od dvojice dobili korpu, skupili šesnaest potpisnika, pa je taj naš tekst prosvjeda i solidarnosti na jedan poseban način stigao na stol generalnom sekretaru CK KP i predsjedniku Čehoslovačke Gustavu Husaku. Učinili smo to prije Đilasa, ali smo u kontaktu s medijima na Zapadu imali peh.

Sada nakon 35 godina to se može reći. Jedan od šesnaestorice, unatoč čvrstom obećanju, naknadno se „posavjetovao“ s nekim od poglavara i onda mi rekao da povlači potpis. „Malo ti je kasno, naša je peticija već na Husakovu stolu“ rekao sam mu mrzovoljno. Tako je preko njega stvar procurila među naše poglavare. Počela se širiti psihoza da će ta peticija „štetiti zajednici“. Takav stav je izravno i neizravno došao i do fra Lucijana Kordića u Zuerichu. On, koji je bio zadužen da odmah prosljedi medijima našu peticiju, pokolebao se i čekao da se čuje sa mnom. Fra Lucijan mi se kasnije i pismeno zbog toga ispričao. Tako je vijest dobro zakašnila, ali su je ipak objavili brojni zapadni mediji kao Frankfurter Allgemeine, Le Monde i drugi, a Havel i ekipa oko njega bili sretni da su i s te neočekivane strane dobili podršku!

Jeste li imali prigodu sreći uživo Vaclava Havela?

O da! Zadnji put u Pragu prigodom PEN-kongresa početkom studenoga 1994. U poznatoj Pivnici, u užem krugu uz kobasice i pivo. Samo što to nije bio više vodeći disident Vaclav sa svojom groteskom „Vrtna svečanost“, nego Vaclav Havel koji je 1989. bio izabran za predsjednika Čehoslovačke, pazite sudbine, kao nasljednik upravo svoga progonitelja Husaka, a 1993. za predsjednika Češke Republike i kojemu su ipak tjelohranitelji išli malo na živce. Nikad neću zaboraviti njegovu zabrinutost za naš narod ni jednu kartu na kojoj mi je tu večer nacrtao srce i uz njega napisao - „za Hrvatsku“.

Recite još, kako danas ocjenjivati „Lele“ i slične njima?

Mislim da bi „Lele“ i takvi trebali sami sebe ocijeniti. Nije ovo vrijeme za šutnju! U načelu, svatko komu je nanesena šteta - ima pravo na odgovor. Ja ni prema jednoj od 6-7 dosad mi poznatih osoba za koje je dokumentirano da su me u onoj državi u raznim vremenima i prostorima udbaški motrile i špijunirale, ne gajim mržnju ni osvetu. Ali jesam znatizeljan i zanima me jasnija pozadina svega. I još mi je reći, da psiholozi nazivaju oprastanje bez kajanja - „ludim oprastanjem“. Osim onog rijetkog slučaja - „oprastanja s naknadnom transakcijom“.